

Analyseopgaven ved optagelsesprøven 2020,

Center for Journalistik, Syddansk Universitet

I denne opgave skal du analysere og vurdere en problematik, der omhandler den såkaldte konstruktive journalistik. Du skal demonstrere, at du ikke alene kan analysere og reflektere over emnet, men at du også kan udtrykke egne vurderinger og holdninger til emnet.

I år sætter vi særligt fokus på *konstruktiv journalistik*. Du skal skrive en kommentar om emnet med udgangspunkt i det vedlagte materiale. Det vil sige en artikel, hvor du udtrykker egne vurderinger og argumenter baseret på analyse og refleksion af materialet (til inspiration har vi lagt to eksempler på kommentarer som bilag til sidst).

Du bestemmer selv, hvilke aspekter du vil fokusere på i din kommentar, men du skal tage udgangspunkt i og inddrage pointer og perspektiver fra det vedlagte materiale i dine argumenter (ikke nødvendigvis fra alle artiklerne). Der vil blive lagt vægt på, at du kan formulere dig klart, korrekt, overbevisende og med inddragelse af det vedlagte materiale.

Udover det vedlagte materiale er du også meget velkommen til at bruge din egen viden fra andre sammenhænge, egne erfaringer, cases du kender til eller lignende. Din kommentar må maksimalt fylde 7200 anslag, inklusive mellemrum, tegnsætning mv. Overskrides grænsen på 7200 anslag vil opgaven blive bedømt med den laveste score (1 på en skala fra 1 til 5).

Da opgaven også er en test på tid, og en test af dine evner til at argumentere overbevisende på baggrund af en række tekster, betyder det, at de færreste – hvis overhovedet nogen – på den afsatte tid vil kunne komme omkring alle de relevante og interessante aspekter i materialet.

Udvælg derfor gerne, hvad du selv synes er allermest interessant og formidlingsmæssigt relevant i forhold til problemstillingen, og skriv gerne med et blik for at kommentaren skal kunne bringes i et af de store dagblade herhjemme.

Vedlagt materiale:

- 1) Side 3-9: Haagerup, Ulrik "Kronik: Konstruktive nyheder". Politiken, 6. december 2008.
- 2) Side 10-13: Hjortsø, Anna "Konstruktiv journalistik kan være svaret". Metier (RUC-journalisternes magasin), Forår 2013.
- 3) Side 14-16: Lykkeberg, Rune "Handler journalistikken kun om alt det, der ikke virker?". Politiken, 7. november 2015.
- 4) Side 17-20: Gyldensted, Cathrine "Stop myten om konstruktiv journalistik". Journalisten.dk, 22. februar 2016.
- 5) Side 21-23: Nelson, Ida Hammerich "Nyt selvstændigt institut for konstruktiv journalistik åbner i lokaler på Aarhus Universitet". Aarhus Universitet Newsroom, 2. marts 2017.
- 6) Side 24-25: Strand, Kurt "Kommentar: Den konstruktive journalistik er tiltrængt". Kristelig Dagblad, 20. december 2018.
- 7) Side 26-28: Uhre, Cecilia "TV 2 / Fyn vil styrke seernes tillid med journalistik, der har fokus på løsninger". Journalisten.dk, 17. oktober 2019.

Bilag 1 og 2: To eksempler på kommentar-genren til inspiration (de har ikke noget at gøre med konstruktiv journalistik)

1. Haagerup, Ulrik "Kronik: Konstruktive nyheder". Politiken, 6. december 2008.

Kronik: Konstruktive nyheder

Medierne skylder lidt selvkritik. En god nyhed behøver ikke være død, ødelæggelse og elendighed - det kan også være inspiration og nye løsninger.

»Det er godt nok træls,« sagde min kammerats ranglede datter. For sådan siger man i Midtjylland, når noget er æv, og hun havde fået som lektier at læse avis og se Tv-nyheder i en hel uge.

»Nogle gange kan jeg slet ikke sove på grund af de nyheder, for det er da en forfærdelig verden«. Jeg forklarede hende rutinemæssigt, at det jo var vigtigt at følge med, og at vi journalister bare viderebringer virkeligheden, som den er. For sådan siger vi hver gang en kommunikationschef, en politiker eller borddamen til kusinens konfirmation angriber journalistfaget, vores aviser eller udsendelser.

»Hvorfor er I så negative?«, spørger de altid.

»Det er vi heller ikke. Vi er bare journalister...«, sukker vi overbærende, og spørger retorisk, om vi måske skulle lade være med at dække, at terrorister flyver passagerfly ind i høje bygninger, blot for ikke at blive opfattet som negative. Det plejer at lukke munden på dem for en tid.

Men tænk nu, hvis der er noget om snakken?

Måske er rigtig mange mennesker dødtrætte af mediernes ensidige fokus på problemer, ulykker og konflikter suppleret med lidt lallende gossip om Paris Hilton, 'bløde historier' om den seneste James Bond-film eller 'news you can use' Å la sammenligninger af flåede tomater for dog at balancere alt det triste.

Måske er tiden moden til, at vi i pressen tør være lige så kritiske over for os selv og vores egen vanetænkning, som vi fordrer af alle andre brancher, vi dækker?

Som Einstein sagde: »Uden at ændre på vores måde at tænke på, kan vi ikke løse de problemer, vi har skabt med vores måde at tænke på«. I et debatindlæg i Politiken 13. november gav DRs tidligere

generaldirektør Hans Jørgen Jensen udtryk for bekymring over udviklingen i DR Nyheder og debatten om konstruktive nyheder. En debat, vi har indledt i DR Nyheder med det formål at sikre, at vi lever op til vores ansvar om at give danskerne den bedst opnåelige version af sandheden hver dag.

Jeg er ikke bekymret over den nye debat, tværtimod. Jeg ville være bekymret, hvis alt forblev, som det var engang.

Opgaven for DR Nyheder er fortsat at gøre danskerne klogere på den verden, vi er en del af. Og vi skal gøre det uhildet, fair, nuanceret og via de medier, som danskerne ønsker at benytte sig af. I DR skal vi altid sætte den journalistiske kvalitet i højsædet. Og skal man turde forbedre, skal man turde forandre. Og al forandring fordrer selvkritik.

Og sandheden er, at vi er et par generationer af journalister, der har lært, at historier, ingen bliver sure over, er reklame. En god historie er altså en dårlig historie. Og danske medier, inklusive DRs egne, har i årevis flydt over med dem: - Terrortrusler, skudepisoder, krak, nedture, truende sygdomme, dramatiske ulykker, selvmordsbomber, orkaner, sult, død, ødelæggelse og politikere, der ikke kan enes. Og så er der vejret: Gråvejret fortsætter.

Hver for sig fejler historierne jo intet. I reglen godt fortalt, vinklet og afleveret. Men tilsammen rejser de ubehagelige, men nødvendige spørgsmål, hvis svar er af afgørende betydning for danskernes selvforståelse og fremtid: Giver vi et retvisende billede af verden? Eller er vores vaner, vores verdenssyn og vores journalistiske tradition med til at male et billede, som tilsammen bliver en smule skævt? Kan man sige: negativt? Er vores glas altid halvtomt i stedet for halvt fyldt? Er vi så fokuserede på at fortælle om hullerne i osten, at vi sommetider glemmer at berette om osten?

Er det derfor, at så mange opfatter journalister som »sure« og »negative«? Og hvad værre er: Forhindrer det billede, vi giver danskerne i nogle af vores nyhedsmedier, at danskerne tør tænke selv og finde konstruktive løsninger på deres egne udfordringer?

Hvorfor er det her så vigtigt? Det er det, fordi vi danskere er så få, så små og så afhængige af, at vi sammen bliver gode til at finde på. At vi udnytter den grænseløse globaliserede verden til at finde nye ideer og omdanne det til produkter eller ydelser, som giver så meget mening, at andre vil betale

for det. I al teori om innovation hedder det, at det afgørende er lysten til at prøve noget nyt. Modet til at turde fejle.

Vigtigst er den grundtone, der er blandt de mennesker, der skal arbejde sammen for at kombinere viden og de nye perspektiver, der netop er den kombination, der skaber ideer. Og er man præget af mismod og frygt, forsøger man at undgå fiasko ved at spille sikkert. Har man flere farver end sort i sit verdensbillede, så løfter man blikket og leder efter muligheder.

I virksomheder er den kulturelle ændring en ledelsesopgave. Blandt andet derfor forsøger vi i DR Nyheder at rose det, vi vil have mere af, frem for godt at slå ned på fejlene. I et land som Danmark skabes grundtonen ikke kun af de politiske ledere, men oftere af medierne og det, de prioriterer, bearbejder og viderebringer.

Og da 85 procent af alle danskere i løbet af det næste døgn får nyheder fra DR, så kommer vi ikke uden om, at DR Nyheder er landets ubetinget største påvirker af danskernes virkelighedsopfattelse.

Bare rolig: Jeg er ikke ude på at omdanne hverken DR eller dansk presse til tandløse positivister eller danske svar på *TV-shop*. Vi skal hverken i DR eller i vort elskede og plagede fag holde op med at stille kritiske spørgsmål, kontrollere magthavere, tale den lille mands sag eller negligere konflikter eller problemer. Tværtimod skal vi blive endnu skarpere og endnu grundigere til netop det. For hvis vi ikke gør det, hvem skal så?

Men jeg vil rejse en debat om, hvad vi journalister egentlig er her for - og hvilke nyhedskriterier, vi anvender, når vi vælger til og fra.

Jeg har levet af nyhedsjournalistik i 25 år. Min påstand er, at jeg og mange af mine udmærkede kolleger mener, at vi sorterer virkeligheden efter nyhedskriterierne om nyt, væsentlighed og relevans. Men instinktivt har vi en kollektiv og stereotyp opfattelse af, hvad der er en god historie, og maser for ofte virkeligheden ned gennem få standardiserede nyhedsskabeloner:

Afsløringen. Vi drømmer alle om at få Cavlingprisen, og noget af det fantastiske ved journalistik er, at faget kan vælte præsidenter, hvis vi er dygtige og vedholdende nok. Og hvis præsidenten altså er en skurk. Men er alle borgmestre som udgangspunkt korrupte, og er alle landmænd dyremishandlere? Findes der overhovedet forsikringsselskaber, der gør noget godt for nogen?

Offeret. Det er altid synd for nogen. Konsekvensjournalistikken betyder, at vi altid forsøger at finde offeret for forslag og beslutninger. Men er det egentlig synd for min tandlæge, at han ikke kan få lov til at spille golf på statens regning, bare fordi han ikke kan få lov til at gå på efterløn som 60-årig? Og er det synd for mig, hvis nogen foreslår, at de rige ikke skal modtage børnecheck, selv om det ville betyde, at jeg selv skulle betale for familiens liftkort?

Konflikten. Konfrontationer er underholdende og til at forstå. Men hvor er parterne enige? Og hvor er løsningen? Vi sætter rutinemæssigt to *kombattanter* i et studie og får dem til at slå verbalt. Og så slutter vi efter et par minutters såkaldt 'godt fjernsyn' med at konstatere, at »I nok ikke bliver enige i aften, men debatten fortsætter«. Og så kan vi jo også vise, at vi er upartiske, fordi vi har fremvist to modsatrettede synspunkter. Når det går godt, er det underholdende. Men blev nogen klogere?

Dramatik. Vi redaktører elsker skud, brand, orkaner og benzinekspllosioner, der gør sig godt i farver. Tornadoerne cykler rundt om kloden, der er altid en krig, en selvmordsbombe eller en landsbypsypat, der mishandler sin kone. Og vi har billederne. Lige nu.

Hver for sig er der ikke noget i vejen med de historier, der kommer ud af at se verden på den måde. Men tilsammen er der risiko for, at billedet via forsiderne, i udsendelserne i radio, på nettet og på TV bliver skævt. Og vi risikerer at forrå den offentlige debat og skævvride virkeligheden.

For er verden kun skurke, ofre, drama og konflikter?

Nej, og derfor er der behov for at supplere de normale nyhedskriterier.

Der er også brug for løsninger, inspiration og historier om, at verden ikke kun er tosset, ond og farlig.

At den også er fuld af muligheder, glæde og livskvalitet.

Og her er en påstand: Danskerne er trætte af mediernes traditionelle verdensbilleder. Flere og flere orker ikke konflikter og politikere, der ikke kan enes. Nogle bliver mismodige af det. Andre kaster sig i armene på de medier, der udelukkende har som ambition at hjælpe folk med at slå tiden ihjel. Samtidig presser de traditionelle mediers nyhedskriterier politikere, der vil genvælges, til unuancerede, konfrontatoriske og kortfattede *soundbites*, der yderligere graver grøfterne dybere.

Forleden talte jeg med et erfarent folketingsmedlem, der reflekterede over konsekvenserne af mediernes nyhedsskabeloner. Han oplever, at hans parti bliver mere og mere optaget af fokusgrupper, markedsføring og spindoktorer, der skal lære de folkevalgte at kommunikere til offentligheden gennem journalisternes nyhedsskabeloner om afsløring, konflikt, drama og offer: »Den eneste måde, vi kan komme i medierne på, er at kritisere nogen. Men vi bliver hele tiden nødt til at skrue op for volumen-knappen, så vi bare bliver sådan nogle brokkehoveder, der næsten glemmer, hvad vi selv mener,« sagde det frustrerende folketingsmedlem.

Vi journalister har lært hinanden at tænke »Case « hver gang, vi skal formidle komplicerede historier. Tænk hvis vi også rutinemæssigt på større historier indtænker inspiration til problemets løsning.

Hvordan har andre gjort?

Tænk hvis udlandshistorier i danske medier i højere grad end dækning af krig og valg var koblet op på en dansk debat: Enten i form af inspiration udefra på noget, som danskerne er optaget af. Eller i form af inspiration udefra til noget, som vi burde være optaget af. I DR skal vi ikke kun lave historier om »dig«, men også om »os«: Fællesskabet. Det store og de små.

En dygtig og erfaren DR-reporter fortalte mig forleden om vanetænkningen i vort fælles fag. Vi talte om de nyhedshistorier, vi fortæller til danskerne, og han mindedes et eksempel på, hvordan vi tidligere sorterede virkeligheden. Han havde for et par år siden fået fingre i en statistik over arbejdsløsheden blandt indvandrerkvinder. Tallene var opgjort på kommuner, og overalt var procenttallene tårnhøje. Undtagen ét sted. I kolonnen stod der »0 procent« arbejdsløse indvandrerkvinder ud fra en enkelt kommune. Reporteren studsede og ringede til rådhuset for at høre, om de havde indrapporteret forkert.

»Nej, nej«, sagde de i kommunen. »Det er jo Lene-effekten«. »Lene-effekten?« »Ja, for fire et halvt år siden fik vi en ny indvandrerkonsulent, der hedder Lene. Hun elsker bare de kvinder, og efterhånden har de lært hende så godt at kende, at de stoler på hende. Og en ad gangen har hun taget dem i hånden og har sparket døren ind til en lokal virksomhedsdirektør. Og så har hun sagt, at »her er Fatima. Hun er fantastisk, og hun er ved at lære dansk. Hun kan noget, du har brug for. Og hvad er det værste, der kan ske? Jeg kommer med et løntilskud de første måneder, så hvad med at give hende en chance? Kom nu...«. Efter fire et halvt år er alle kvinder i arbejde, og alle er glade,«

fortalte de i telefonen. Reporteren fra DR ringede begejstret til redaktionssekretæren på TV-avisen for at foreslå en historie om Lene-effekten.

Men det blev afvist med begrundelsen: »Hvor er konflikten i det?« Historien blev aldrig lavet.

Nyheder er afvigelser fra normalbilledet. I vores hverdag oplever vi jo ikke konstant kriser og konflikter. Derfor skal vi lære, at det også en god historie, hvis vi efter at have afdækket de massive problemer for den kollektive trafik kan finde en busrute, der kører til tiden med overskud og glade passagerer. Og den historie kan inspirere andre: - Nå for pokker, kan man også drive et busselskab på dén måde..?

Efter tusinder af historier om stress, elendige chefer og problemer med at balancere arbejde og familie var det da en nyhed, da Radioavisen forleden kunne fortælle nyheden om, at et stort flertal af danskerne synes, at de har et drømmejob.

Det var da også en god historie, da vi fandt en hospitalsafdeling i Hillerød, der ikke blot blev ved med at tale om mangel på sygeplejersker og nedslidt sundhedspersonale, men faktisk gjorde noget nyt for at finde en løsning: De havde med løntilskud ansat to indvandrerkvinder som såkaldte husassistenter, der hjalp sygeplejerskerne med at passe deres sygeplejearbejde. Husassistenterne lagde håndklæder på plads, gik rundt med journaler og skænkede saftevand til patienterne, der var glade for den øgede service. Sygeplejerskerne var glade, fordi de nu ikke var stressede mere, ledelsen var glad, fordi sygefraværet var gået så meget ned, at de nu kunne fastansætte de to indvandrerkvinder - der nu var ved at lære dansk og synes, at Danmark var et dejligt sted at være.

Der var ingen konflikt, der var ingen drama, ingen ofre og ingen skurke. Men det var en nyhed, andre kunne finde inspiration i.

I begyndelsen af november var jeg i Dubai sammen med 699 direktører, professorer, politikere og eksperter fra 68 lande for i fire døgn at deltage i verdens største brainstorm. Mødet i *Global Agenda Council* var arrangeret af den uafhængige organisation *World Economic Forum* med hovedsæde i Schweiz med henblik på at give status og råd til de statsledere, der hvert år mødes i januar i Davos. Eksperterne, der blandt andet tæller Al Gore, Tony Blair, førende Aids-forskere, verdens skarpeste økonomer, samt topchefer i IBM, Sony Entertainment og Disney, skal de næste foreløbig fem år

løbende samles for at drøfte verdens tilstand og udvikle globale anbefalinger og innovative løsninger, der skal forsøge at forbedre verdens tilstand på en række områder.

Undervejs i drøftelserne i de 60 ekspertgrupper, der var samlet i det airconditionerede konferencecenter i den arabiske ørken, var der mulighed for at hente inspiration og nye perspektiver fra de andre grupper. Og det væltede ind til vores aflukke, der beskæftigede sig med fremtiden for medier og underholdning. De kom fra grupper, der beskæftigede sig med løsninger på problemer med f.eks. klimaet, etniske konflikter, vandmangel, finanskrisen, religion... Alle appellerede til medierne om at oversætte udfordringer, fremvise de gode eksempler og sætte nye dagsordner. Men den almindelige skepsis overfor vores fag var enorm.

»Mere end nogensinde er der brug for nytænkning, tilsidesættelse af national protektionisme og innovative løsninger på tværs af traditionelle skel og grænser. Men i medierne vil I jo kun fortælle om problemer og konflikter«, konstaterede den ene ekspert efter den anden. Så det er ikke kun et dansk fænomen at efterlyse en presse, der både er uafhængig, kritisk, undersøgende og samtidig åben for at formidle historier om ideer, nyskabelser og løsninger, der kan inspirere andre. Heller ikke for DR Nyheder er det et spørgsmål om enten at være kritisk eller konstruktiv. Vi må ikke lade os fange i det, amerikanerne kalder »*The Tyranny of the Or*«. Enten/eller-tyranni. Vi skal turde være begge dele i vores nyhedsformidling til alle danskere.

Vi skal turde supplere vores traditionelle nyhedskriterier med et nyt: Konstruktive nyheder.

2. Hjortsø, Anna ”Konstruktiv journalistik kan være svaret”. Metier (RUC-journalisternes magasin), Forår 2013.

Konstruktiv journalistik kan være svaret

Journalister er negative. De jager sensation og konflikt frem for at bygge samfundet op, lyder kritikken. Konstruktiv journalistik er et af budene på en ny selvforståelse og kan være svaret på branchens problemer. Men medieforsker er skeptisk

Politikere, medieforskere, erhvervsledere, ja, selv journalisterne, beklager sig over journaliststanden: Den er utroværdig. Den jager konflikt og negativitet. Og den har ikke tid til etik. Undersøgelser viser, at borgerne bedømmer journalisten til at ligge længst nede på listen i troværdighed – kun underhalet af bilforhandleren, politikeren og spindoktoren. Senest har kommunikationschef Mikkel Garver Nielsen provokerende efterspurgt en smiley-ordning for de danske medier og en ’Skravling-pris’ til året værste journalist. En debat om journalistisk kvalitet har rejst sig. Nyhedsdirektør på DR Ulrik Haagerup lancerede i en kronik i 2008 betegnelsen ’Konstruktiv journalistik’ som et bud på en ny selvforståelse hos journalister.

Nu-går-verden-under-journalistik

Journalisterne Karen Lumholt og Lotte Rosdahl har for nylig dannet et forum for konstruktiv journalistik: Danmarks bedste nyheder. Lotte Rosdahl mener, at journalistikken i dag formidler håbløshed.

»Vi journalister efterlader borgerne i et landskab af ruiner. Vi bruger ord som ’afgrundens rand’ og ’krise’. Vi afslører ’den og den minister’ i ikke at gøre sit arbejde ordentligt. Vi er gode til at rive ned hele tiden,« siger hun. »Konstruktiv journalistik handler om at bygge samfundet op ved at pege på løsninger. At bygge mennesker op ved at skabe håb, tillid og forståelse. Når den enkelte samfundsborger får større personressourcer, får samfundet også større ressourcer,« mener Lotte Rosdahl. Konstruktiv journalistik er en fællesbetegnelse, der dækker over tre journalistiske undergenrer. Den konstruktive journalistik, der peger på løsninger, den problemløsende journalistik,

der forfølger løsningerne og den positive journalistik, der viser, at verden består af andet end problemer. Den traditionelle journalistik skal ikke afløses af en form for fredsjournalistik, forklarer Karen Lumholt. At arbejde konstruktivt som journalist betyder derfor heller ikke, at man udelukkende bestræber sig på at skrive positive nyheder.

»Vi skal ikke ud og tegne et glansbillede af samfundet, som man gjorde i Østeuropa. Vi skal også tage fat i det, der ikke fungerer, men ved at bygge op og pege fremad. Man kan godt være kritisk i konstruktiv journalistik i form af at være undersøgende. Det er ikke det samme som at vise mistillid,« siger Lotte Rosdahl. Ambitionen er heller ikke, at konstruktive nyheder skal erstatte det nuværende mediebillede, men fylde mere i det.

»Skyggesiden af det konstruktive er, at man ved at postulere løsninger er med til at undertrykke de rigtige konflikter. Der er jo sjældent én oplagt løsning på et problem, for så havde man løst problemet« - *Mark Ørsten, medieforsker*

Politisk korrekt Vækstfaktor

Lotte Rosdahl og Karen Lumholt fremhæver tv-programmerne *By på skrump*, *Luksusfælden* og *Vækstfaktor* som eksempler på konstruktiv journalistik, fordi de aktivt søger at finde løsninger på samfundsproblemer. Medieforsker på Roskilde Universitet Mark Ørsten er uenig. Tv-programmerne er ikke journalistik, men derimod underholdning med en forholdsvis klar politisk dagsorden, mener han. *Vækstfaktor* er et program udarbejdet på baggrund af en markedsøkonomisk holdning om, at man ved at skabe økonomisk vækst i samfundet, kan arbejde sig ud af finanskrisen. Så simpelt kan problematikken dog ikke fremsættes, mener Mark Ørsten. Og det er netop risikoen, hvis journalister arbejder ud fra et mantra om at skulle være konstruktive.

»Denne type nyheder bliver politisk korrekte nyheder, der understøtter det politiske flertal. Programmet *Vækstfaktor* er netop et eksempel på, hvordan journalister kommer til at agere politisk, når de antager, at der findes et fælles problem, som er defineret af nogen,« siger han. Denne holdning deler Lotte Rosdahl og Karen Lumholt ikke. De omtalte programmer gør i høj grad brug af det journalistiske håndværk, mener de. Det må være op til den enkelte journalist at gøre op med sig selv, om det, personen laver, er journalistik. For det er klart, at der er nogle gråzoner, påpeger Karen Lumholt.

»Men jeg mener godt, at journalistik kan være meget underholdende, konstruktiv og kritisk på én gang. Kriteriet for, at det er journalistik er, at det er under- søgende på et sagligt grundlag,« understreger hun.

Et godt spørgsmål

Konstruktiv journalistik rejser dog nogle gode spørgsmål til journalistikken, mener Mark Ørsten.

»Det er et godt spørgsmål, hvorvidt og hvordan nyhedskriterierne, særligt væsentlighedskriteriet, fungerer, som de skal i Danmark lige nu. Og det mener jeg sådan set ikke, at de gør. Der er en tendens til, at journalister fortæller de samme typer af historier igen og igen på tværs af medier og over tid,« mener han. I udgangspunktet er der en begrænsning på, hvilke typer af problemstillinger, journalister kan være med til at løse, mener Mark Ørsten.

Derfor er konstruktive nyheder ikke nødvendigvis det rigtige svar på den problemstilling, som journalistikken skal forholde sig til i dag.

»Skyggesiden af det konstruktive er, at man ved at postulere løsninger er med til at undertrykke de rigtige konflikter. Der er jo sjældent én oplagt løsning på et problem, for så havde man løst problemet,« siger han. Når der er problemer i samfundet skyldes det ofte interessekonflikter. Et andet kritikpunkt man kan rejse i forhold til den konstruktive journalistik, er, at den ser bort fra, at samfundet faktisk består af samfundskonflikter.

»Hver gang man løser et problem, så gør man det på bekostning af nogle menneskers ønsker om noget andet,« siger Mark Ørsten.

De klassiske dyder

At være konstruktiv indgår allerede i journalistfaget.

»Den klassiske journalistik har altid fungeret på den måde, at man peger på nogle problemer og dermed også på løsninger. Det er en naturlig del af journalistikken,« fortæller Mark Ørsten. Det er netop den del af journalistikken, som journalisterne skal genfinde og dyrke mere, mener Lotte Rosdahl og Karen Lumholt.

»En konstruktiv nyhed ser helt almindelig ud,« siger Karen Lumholt. »Du skal undersøge den kritisk på samme måde, som du undersøger en traditionel nyhed. Forskellen er, at du undersøger tingene mere nuanceret. Du skal ikke opstille en sort og hvid spiller, men tværtimod afslutte din artikel med en udgang, der peger på mulige løsninger og samarbejdspartnere,« siger hun. Der er mange eksempler på konstruktive nyheder i medierne i forvejen.

Man ser dem i den 'bløde' journalistik, som man finder i uge- og fagblade, hvor ikke kun det negative optager spaltepads, forklarer Lotte Rosdahl. Problemet er, at denne form for journalistik ikke har den samme status som mere 'hårde' emner, såsom politik, erhverv og økonomi. Karen Lumholt ønsker, at den konstruktive tilgang skal fylde mere, når de såkaldt hårde emner behandles, og at den næste Cavlingpris går til en journalist, som har lavet konstruktive nyheder.

3. Lykkeberg, Rune "Handler journalistikken kun om alt det, der ikke virker? Politiken, 7. november 2015.

Handler journalistikken kun om alt det, der ikke virker?

Skal kritik være konstruktiv, og skal journalistik komme med forslag til løsninger?

Det siges, at kritikken er for sur og negativ. At de, der kritiserer i vores samfund, ikke selv har noget positivt bud på, hvad man skal gøre, men bare peger fingre og skælder ud. Det lyder som et opgør med en sur onkel, der sidder tilbagelænet og brokker sig. Nu skal onklen have dårlig samvittighed, fordi han har spredt dårlig stemning.

Og så skal han begynde at bage boller, stille blomster frem og komme med forslag til, hvordan man kunne gøre alting bedre. Holdningen er, at man ikke skal kritisere, hvis man ikke selv har et bedre alternativ. For så er det bare nej-hat og billig brok.

Noget tilsvarende siges om journalistikken: Den handler kun om alt det, der ikke virker. Medierne skriver kun om Irak, hvis en selvmordsbomber sprænger en masse i luften, og flyvemaskinerne lander først i aviserne, når de falder ned.

Vi hører kun om skattevæsenet, når der er skandaler, og statsministerens privatliv bliver først til en historie, hvis han har drukket for meget for andres penge.

Det er altid det negative i medierne, siger dem med den positive psykologi. Dårligt humør og ulykker og skandaler og katastrofer og død og fattigdom og så en hel masse cancer.

Udgangspunktet for kritikken er, at journalistikken frit kan vælge: Den kan enten være kritisk, negativ eller opbyggelig, positiv. Og så har den valgt at være sur. Sådan set er det en sympatisk mediekritik, som vil gøre folk glade.

Men det er en kritik, som misforstår hele opgavefordelingen i vores samfund. Det er nemlig ikke indrettet sådan, at alle kan og skal alting. Det forholder sig derimod sådan, at forskellige personer i forskellige positioner har forskellige opgaver.

Regeringen har den viden og de kompetencer, der skal til for at løse de problemer i samfundet, som staten kan løse. Den bliver betjent af centraladministrationens embedsmænd og institutioner, som har overblik og indsigt til at gennemregne finanspagten og kalkulere effekterne af finansloven.

Det er altid det negative i medierne, siger dem med den positive psykologi

Den viden og indsigt har hverken kulturkritikere eller journalister. Det ville være latterligt arrogant, hvis man forestillede sig, at journalister i en kommentar eller kritikere i en hurtig analyse kunne udarbejde en mere solidarisk finanslov.

Og hvis man krævede, at kritikere af den økonomiske politik skulle komme med et bedre bud selv, havde man reelt udelukket alle andre end økonomer fra debatten om fordelingen af pengene i vores samfund. Og så har vi indført et teknokratisk enevælde.

Journalistikken har en anden opgave, som er at afdække alt det, der ikke fungerer, og afsløre afstanden mellem fælles idealer og politiske realiteter. Man kan fortælle en positiv integrationshistorie fra en kommune, men den er kun interessant som kritik af integrationsindsatsen i andre kommuner. Hvis alle gjorde det rigtigt, ville den også være meningsløs.

Det positive er ikke interessant, fordi det allerede fungerer, og de gode historier er kun relevante som modbillede til de negative historier. I øvrigt er det påfaldende, at statsmagten i autoritære stater som regel siger, at de sætter stor pris på kritik, hvis bare den er konstruktiv. Men hvis man kræver, at enhver kritik skal komme med alternativ og journalister skal søge løsninger, har man trukket en jahat ned over hovedet på dem og kvalt dem.

Kritikken kan være elendig, hvis det bare er brok, eller den kan være trættende, hvis den kører det automatiske omkvæd: Alt er dårligt, det hele forfalder, anstændigheden er forsvundet, djøf'erne har taget al magten og vi er ude på en uendelig glidebane. Problemet med den kritik er ikke, at den er negativ eller sur. Det er derimod, at det er en dårlig kritik. Den er hverken præcis, effektiv, overraskende eller afslørende.

Kritikken har ret til kun at være kritisk. Det er ikke kun en ret, som sikrer mennesker frihed til at protestere mod alt, der forekommer uretfærdigt. Det er også et princip, som gør, at samfundet bliver udsat for så meget effektiv, væsentlig og præcis kritik som muligt. Kritikken er således i sig selv konstruktiv og opbyggelig, når netop den er negativ og afslørende.

Men hvis det bliver meget med den hårde kritik og den kritiske presse, er journalistik jo også afdækning af verdener, som vi ikke vidste fandtes. Det kan være opdagelser af mennesker, steder, ord eller anderledes tanker. Eller opdagelser af en helt ny musik. Det er alt det, der foregår rundt om staten.

Og vi ved jo godt, at det er der, de virkelige forandringer finder sted

4. Gyldensted, Cathrine ”Stop myten om konstruktiv journalistik”. Journalisten, 22. februar 2016.

Stop myten om konstruktiv journalistik

Mange mediefolk forveksler ”konstruktiv journalistik” med lalleglade ”kat hjulpet ned fra træ”-historier. Her forklarer Cathrine Gyldensted, hvad konstruktiv journalistik er, og hvorfor hun solgte sin lejlighed for i USA at forfølge drømmen om at sprede det

Fremskridtskorrespondenten sidder tre meter fra mig. Han er bøjet over en Maynard Keynes-bog, som han bladrer ivrigt i. Han jager gammel viden til sin nye historie: Hvorfor er der så stor forskel på lønnen til en skraldemand og en aktiehandler? Ville det være mere fair at give skraldemænd mere end aktiehandlere, fordi de skaber mere værdi for samfundet, er spørgsmålet, som korrespondenten undersøger.

Jeg sidder i redaktionslokalets grå sofa. Når jeg er endt her på ”De Correspondents” redaktion ved bredden af floden Amstel i det sydlige Amsterdam, er det efter en lang rejse, som jeg begyndte tilbage i 2008.

Jeg var dengang journalist for DR Nyheder med base i Washington DC, og det gik egentlig fint. Det var lykkedes mig at afsløre en våbensmugler, der i mange år gemte sig for Interpol på en gård lidt uden for Birkerød. Jeg havde afdækket illegalt byggede legepladser, forskningssvindel på klimaområdet samt hvordan forsvarrets radarudstyr i årtier havde udsat personellet for farlig stråling, med kræft som resultat. Som sagt, det gik egentlig fint.

Men da jeg med mikrofonen i hånden mødte en dame, som både havde mistet hus og job, men stadig havde robusthed, meningsfyldte erfaringer og ressourcer at byde på – hvis jeg da bare spurgte ind til disse – fandt jeg ud af, at jeg højst sandsynligt havde skabt flere ofre i denne verden end det modsatte. Bare via de spørgsmål, jeg valgte at stille.

Blev samfundet bedre af det?

Jeg har altid gerne villet løse verdens problemer, være solidarisk med de svage i samfundet, stille magten til ansvar. Eller i det mindste medvirke til at gøre verden til et bedre, mere retfærdigt sted.

Det var min målsætning, da jeg gik op ad de grå betontrapper uden for Journalisthøjskolen på den myrdede svenske statsministers allé nord for Aarhus. Siden blev det til tophistorier i de DR'ske nyheder. Som sagt, ganske mange afsløringer. Men blev samfundet bedre af det?

I 2008 blev tvivlen stærkere end troen på de sandheder, den grå journalisthøjskole havde lært mig. Tvivlen blev så stærk, at jeg måtte tilbage på universitetsbænken. Det var en dyr amerikansk én. Jeg måtte sælge mit hjem i Danmark for at betale for min uddannelse i positiv psykologi. Men det føltes egentlig ikke så svært. Der skulle ændres noget.

Cavling-vinder Asbjørn With, som vandt prisen for sin afdækning af Rebild Kommunes svigt i det, som blev kendt som Rebild-sagen, lægger vægt på, at undersøgende journalistik også skal være konstruktiv. With bruger dette billede til at illustrere sin tilgang: "Det kan sammenlignes med, at vi står og kaster sten gennem ruderne på et drivhus. Når der ikke er flere hele ruder, forlader vi ruinen for at gå videre til næste drivhus og starte stenkastningen på ny. Konstruktive elementer i den undersøgende journalistik er, at vi også dækker, når de nye ruder bliver sat i drivhuset. Altså dækker genopbygningen. Det bliver borgerne og samfundet jo for alvor klogere af."

Myterne er mange om konstruktiv journalistik, og det skyldes blandt andet, at der ikke er helt konsensus om, hvad det egentlig er. Forskellige mediehuse herhjemme og udenlands bedriver deres egne eksperimenter. Der er brug for en oprydning i begreberne, og det er vi i fuld gang med i Holland med hjælp fra USA.

Tvingende vigtigt er det at kende den helt præcise forskel på positiv "kat hjulpet ned fra træ"-journalistik og den saglige, tunge konstruktive journalistik.

Sammen med Karen McIntyre, en amerikansk forsker, begyndte jeg derfor at kigge massevis af artikler igennem for at finde forskellene og komme med præcise definitioner på begge.

Forskel på positiv og konstruktiv

Nogle vil nok huske John Sawatsky, og hvordan han ved at nærstudere massevis af interviews pludselig kunne se et mønster i interviewets indre linjer: Stiller du flere spørgsmål ad gangen, vil kilden vælge at svare på kun det ene; bruger du ladede ord, vil kilden protestere over ladningen;

bruger du lukkede spørgsmål, får du ja–nej svar. Det er Sawatskys metodiske arbejde, som har gjort tusinder af journalister i Nordeuropa bedre efter hans metode.

På samme måde har vi forsøgt at finde den præcise forskel på de tandløse, hyggelige historier, som nogle tror er konstruktiv journalistik, og så den ægte vare: Konstruktiv journalistik af høj kvalitet. McIntyre og jeg fandt snart de klare forskelle.

Positiv journalistik er karakteriseret ved:

Inspirerende, glad, opløftende og nogle gange også meningsfyldt indhold. Men den positive journalistik **mangler samfundsmæssig relevans**.

Her hører ”kat hjulpet ned fra træ”- og ”soldat kommer hjem fra krig og overrasker datter”-historierne til.

Konstruktiv journalistik er karakteriseret ved:

Løsningsorienteret, opbyggende eller fremtidsfokuseret indhold. Har **høj samfundsmæssig relevans**.

Historierne overholder samtidig journalistiske grundfunktioner såsom

- at agere vagthund
- oplyse borgerne om samfundet
- holde magten til ansvar

Copyright: From Mirrors to Movers. Cathrine Gyldensted & Karen McIntyre

Da Karen og jeg var færdige med at sammenligne artikler og havde lavet disse definitioner, var vi lettede. Det var pludselig åbenlyst, hvad forskellene var. Prøv næste gang, du ser en historie, som nogen kalder ”konstruktiv”, at tjekke om den hører hjemme på den ene eller den anden hylde. Det er ret tydeligt at skelne, når først man kender forskellen. Ofte når jeg præsenterer kolleger for den definition, drager de et lettelsens suk. Pyha. Så giver ”konstruktiv journalistik” mening som et brugervenligt værktøj i en travl nyhedshverdag.

Karen, kollegerne i Holland og jeg har stadig meget arbejde foran os i forhold til at rydde op, højne bevidstheden om konstruktiv journalistik og vise, hvor meget viden der eksisterer på området. Vi har også et stort arbejde i at tydeliggøre, hvor mange medier der har været med på udviklingen, længere end mange tror.

The Economist er et godt eksempel, for de har været konstruktive siden 1990'erne. Senest stærkt repræsenteret med deres forsidehistorie i begyndelsen af februar, om hvordan EU skal bære sig ad med at komme igennem flygtningekrisen.

Sveriges Television/SVT Udland har været i gang siden 2006, og amerikanske Solutions Journalism Network siden 1998.

Meget mere end løsninger

Konstruktiv journalistik er meget mere end blot en løsningsorienteret tilgang. Vi kigger også på

- hvordan engagementet med borgerne styrkes
- hvad der gør, at historier går viralt og har gennemslagskraft på sociale medier
- hvordan deling af journalistens læringskurve undervejs i en journalistisk dækning styrker troværdigheden
- hvordan en politisk debat kan blive mere visionær af at tilføje et fremtidsrettet sigte

Jeg kan godt allerede nu sige, at vi journalister ikke er helt i trit med, hvad borgerne er interesserede i. Borgerne vil vide, *hvor vi skal hen?* De er interesserede i fremtiden: "Hvis jeg stemmer på dig, hvordan ser ældreområdet så ud om fem år?"—agtige spørgsmål.

Vi journalister stiller hovedparten af vores spørgsmål til fortiden eller nutiden, viser min gennemgang af amerikanske præsident-debatter siden 1960. De resultater kommer jeg tilbage til i senere blogindlæg.

Tilbage til fremskridtskorrespondenten i Amsterdam. Titlen alene siger meget om hans opgave hos De Correspondent. Han slår Keynes-bogen sammen med et tilfreds udtryk, han er færdig med artiklen og trykker "publish". På få timer bliver artiklen med det kontroversielle, men konstruktive budskab delt flittigt af de hollandske læsere: *Hvorfor skraldemænd skal have mere i løn end aktiehandlere* ender som en af årets absolut mest delte historier hos det unge mediehus ved Amstels bred.

5. Nelson, Ida Hammerich ”Nyt selvstændigt institut for konstruktiv journalistik åbner i lokaler på Aarhus Universitet”. Aarhus Universitet Newsroom, 2. marts 2017.

Nyt selvstændigt institut for konstruktiv journalistik åbner i lokaler på Aarhus Universitet

Constructive Institute tilbyder nu efteruddannelse af danske og internationale journalister, der ønsker at fordybe sig i konstruktiv journalistik og følge undervisning på Aarhus Universitet inden for deres faglige interessesfære. I første omgang vil der blive udbudt fem danske fellowship, men planen er, at man allerede fra 2018 kan udbyde seks danske og seks internationale fellowship.

Et nyt og uafhængigt journalistisk institut placeret på Aarhus Universitet skal medvirke til at genskabe tilliden til nyhedsjournalistikken ved at udbrede kendskabet til konstruktiv journalistik både i Danmark og i udlandet. Constructive Institute åbner som den største satsning af sin slags den 1. september 2017 med lokaler midt på universitets campus i Aarhus.

Målet er at forny nyhedsjournalistikken, så den går et skridt videre i forhold til den nødvendige kritiske journalistik ved ikke kun at forsøge at dokumentere fejl, mangler og problemer i samfundet, men også ved at inspirere, se på muligheder, undersøge nye ideer og inddrage borgerne i debatter om mulige løsninger på fællesskabets udfordringer.

Bag Instituttet står en uafhængig fond, Constructive Foundation. Formanden for den nystiftede fond, tidligere chefredaktør for Jysk-Fynske Medier, Per Westergård, siger:

”Constructive Institute skal være en drivende international kraft i udviklingen af konstruktiv journalistik, der i øjeblikket spreder sig fra Danmark til resten af verden. Instituttet skal iværksætte forskning, arrangere konferencer, workshops og seminarer, samt udvikle undervisningsmateriale og

konstruktive nyhedskoncepter for derigennem at hjælpe nyhedsmedier i Danmark og i udlandet til at forny nyhedsjournalistikken, så den ikke skævvrider virkeligheden for offentligheden.”

En række almennyttige fonde og private sponsorer som Aarhus Stiftstidendes Fond, Den Fynske Bladfond og Bestseller støtter på forhånd initiativet, mens en række store danske og internationale fonde har vist projektet positiv interesse og tager endelig stilling i de kommende måneder.

Placeret på Aarhus Universitet

Constructive Institutes vigtigste opgave bliver at efteruddanne danske og udenlandske journalister og redaktører. Hvert år vil instituttet tilbyde branchens største talenter fuldt finansierede fellowships, som også indeholder muligheder for at deltage i relevant undervisning på Aarhus Universitet. Initiativet er en europæisk pendant til de amerikanske journalistiske fellowships på universiteterne Stanford og Harvard. Målet er, at hver fellow skal opdatere sig i den nyeste viden på deres stofområde, forstå både de største udfordringer og lede efter mulige løsninger samtidig med, at de får en uddannelse i konstruktiv journalistik.

Aarhus Universitet lægger lokaler og faciliteter til Constructive Institute, men er ikke ansvarlig for uddannelse eller undervisning. Rektor Brian Bech Nielsen fra Aarhus Universitet ser frem til samarbejdet:

”Vi lever i en postfaktuel tid, hvor faktabaseret vidensformidling er stærkt udfordret af den hastighed og de mange platforme, der i dag præger nyhedsformidlingen. Vi ser tankerne bag Constructive Institute som nyskabende og vigtige for den videre demokratiske debat. Vi ser frem til at huse og samarbejde med instituttet og håber, at de besøgende fellows virkelig høster af den mangearterede forskningsbaserede viden, som Aarhus Universitet udbyder. Samtidig ser vi frem til, at den viden, som opbygges i Constructive Institute, også kommer både vore medarbejdere og studerende til gode gennem åbne forelæsninger og generel videnuudveksling.”

Den daglige ledelse består af

- Ulrik Haagerup, direktør,
- Maarja Kadajane
- Orla Borg

6. Strand, Kurt ”Kommentar: Den konstruktive journalistik er tiltrængt”. Kristelig Dagblad, 20. december 2018.

Kurt Strand: Den konstruktive journalistik er tiltrængt

Med sit fokus på løsninger er den konstruktive tilgang et tiltrængt supplement til den klassiske, konfliktorienterede journalistik, skriver journalist Kurt Strand

DER MANGLER LÆGER. Mange steder i landet er der langt til nærmeste praksis. Og det går også ud over beboerne på plejehjem, især i såkaldte udkantsområder. Sådan lyder, kort fortalt, ét af de problemer, som den daglige P1-udsendelse ”Public service” i det snart forløbne år har haft fat i. Og som onsdag formiddag blev fulgt til dørs med en løsning, hjulpet på vej af journalist Jesper Borup og et panel, der forsøger – som det hedder i foromtalerne – at ”bringe døgnets aktuelle historier et skridt videre”.

Konceptet bygger på genren ”konstruktiv journalistik”, der i de senere år har bredt sig til medier i store dele af verden. Og som herhjemme udvikles ikke mindst via et institut i Aarhus med tidligere DR-nyhedsdirektør Ulrik Haagerup i spidsen.

Med sit fokus på løsninger er den konstruktive tilgang et tiltrængt supplement til den klassiske, konfliktorienterede journalistik. Adskillige undersøgelser viser voksende træthed blandt læsere, lyttere og seere, når medier og politikere leder efter hår i suppen. Og når de graver grøfter dybere i stedet for at bidrage aktivt med løsninger på alt det, der skovles op på den daglige nyhedsdagsorden.

Senest har debatmøder om politik og journalistik i fem danske byer – arrangeret af Folketingets Presseloge og instituttet i Aarhus – sat en tyk streg under, at mediebrugerne efterspørger fornyelse. Som 18-årige Sanne Holton udtrykte det, da jeg i slutningen af november interviewede hende efter debatmødet i Kolding: ”Meget af det, jeg hører, er konflikter og mudderkast. Og det er

megaærgeligt, at tiden skal gå med sådan noget fjolleri i stedet for at nå frem til løsninger. Jeg savner også at høre om det, der fungerer – i stedet for alt, der ikke gør.”

Sanne Holtons ord er selvfølgelig ikke repræsentative. Men de antyder nok en del af forklaringen på, at flere og flere – især unge – vender ryggen til de traditionelle medier.

DERFOR ER ETHVERT BIDRAG til fornyelse af indgroet medielogik velkomment. ”Public service” på P1 er et blandt flere bud på fornyelse.

Gårsdagens udsendelse bød som nævnt på en løsning på den lægemangel, der konkret rammer plejehjem flere steder i landet. En lytter, Mogens Hüttel, foreslog at bruge pensionerede læger. Mange af dem har, fortalte han, stadig lyst til at løse mindre opgaver. Og derfor vil han nu tage diskussionen op i en forening af pensionerede læger, som han er formand for.

Lige nu er manglen på plejehjemslæger særligt stor på Bornholm, og en repræsentant fra rådhuset i Rønne måtte erkende, at løsningen med de pensionerede ikke havde været overvejet. Men at den vil blive taget imod med kyshånd.

Dermed blev de daglige 56 minutter – også med en række andre emner på dagsordenen – endnu en gang et godt eksempel på konstruktiv public service-radio. Det var public service, ikke bare af navn. Men også af gavn. Mere af den slags, tak.

7. Uhre, Cecilia ”TV 2 / Fyn vil styrke seernes tillid med journalistik, der har fokus på løsninger”. Journalisten, 17. oktober 2019.

TV 2 / Fyn vil styrke seernes tillid med journalistik, der har fokus på løsninger

TV 2 Fyn tror så meget på konstruktiv journalistik, at de har ansat en konstruktiv redaktør. Hun vil bruge konstruktiv journalistik til at øge seernes tillid og skabe inspiration.

”Der er brug for konstruktiv journalistik, fordi vi i lang tid har været ekstremt gode til at sprænge en bombe, altså afsløre et kæmpe problem og så smutte igen.”

”Vi er ikke blevet på historien, og så tager vi ikke vores rolle alvorligt, som dem, der vil være med til at skabe et bedre samfund og drive det fremad. Det er det, jeg synes, konstruktiv journalistik virkelig kan.” Sådan siger Kristina Lund Jørgensen, konstruktiv redaktør på TV 2 / Fyn.

Her underviser hun blandt andet de andre medarbejdere i konstruktiv journalistik og forsøger at få konstruktiv journalistik ind i den daglige tænkning.

Kigger på hvordan vi kommer videre

Mandag bragte Journalisten et interview med SDU-forsker Erik Albæk, som argumenterer for, at det faktisk er de negative nyheder, som tegner det mest præcise billede af virkeligheden.

Journalisten har kontaktet Kristina Lund Jørgensen for at høre, hvorfor TV 2 / Fyn satser på konstruktiv journalistik.

Kristina Lund Jørgensen mener, at konstruktive nyheder er kritiske og undersøgende – på samme måde som negative nyheder.

”Men vi gør det med et løsningsorienteret fokus. Altså, vi afdækker et problem, og så kigger vi på, hvordan vi kommer videre herfra.”

Journalister skal opsøge løsninger

Ifølge Kristina Lund Jørgensen har det konstruktive allerede sat sine spor på redaktionen. På redaktionen arbejder de med det konstruktive som et ekstra lag på de kritiske nyheder. Et eksempel er en historie om seniorer og jobmarkedet.

”Vi har sendt en historie om, at vi på Fyn har problemer med, at når seniorer først kommer udenfor jobmarkedet, så har de svært ved at komme i job igen,” siger hun.

Men i stedet for at lade historien ende dér, søgte de fynske journalister inspiration fra andre kommuner.

”I en kommune har de lavet ekstra indsats for seniorer uden job, og på den måde fået dem i arbejde igen – og så fortæller vi den historie samtidigt,” siger hun.

Nogle gange kommer inspirationshistorien i forlængelse af den kritiske historie, andre gange som separat artikel. Og så er der de historier, der ikke lægger op til en løsning.

”Så prøver vi at nuancere billedet mere. Man folder historien mere ud og går længere tilbage,” siger Kristina Lund Sørensen.

Forsker måler resultatet

Redaktionen på TV 2 / Fyn har en professor fra SDU tilknyttet, der blandt andet skal måle, om konstruktive nyheder virker bedre.

Men hovedsigtet med det konstruktive er ikke nødvendigvis at nå bredest muligt ud.

”Nogle af de ting, vi kommer til at måle på, er ikke nødvendigvis antallet af klik. Men læsetid, og om de læser flere af vores historier på sitet efter at have læst en konstruktiv artikel,” siger Kristina Lund Jørgensen.

”Det er vigtigt, at de får en højere grad af tillid til os,” siger hun.

Hvis man nu skal være lidt kritisk, så kan man måske argumentere for, at det er fint nok med tillid, men hvis der er færre, der læser det, er det så stadig relevant?

”Men alternativet er måske, at de slukker, fordi de synes, vores nyheder har for meget fokus på problemer og negative vinkler, og så er vi lige vidt.”

Kristina Lund Jørgensen har fået respons fra bekendte, der kan se forskellen i den fynske tv-stations nyhedsbillede.

”Og så har jeg fået en anden slags respons, når jeg fortæller folk om mit job. De bliver nemlig begejstrede for den konstruktive tanke, fordi de synes, at negative vinkler generelt fylder for meget i journalistik,” siger hun.

Bilag 1: Pedersen, Jørgen Lindgaard. ”KOMMENTAR: Borgerløn er en udmærket idé. Men kun hvis den gives til de fattigste”. Information, 20 februar 2018, 1. sektion side 17.

KOMMENTAR: Borgerløn er en udmærket idé. Men kun hvis den gives til de fattigste

Hvis borgerlønnen skal være universel og også tildeles samfundets rigeste, bliver den så dyr, at befolkningens opbakning til den vil falde.

Af Jørgen Lindgaard Pedersen (*lektor emeritus i økonomi*)

Når man lytter til argumenterne for borgerløn, kan man umiddelbart identificere tre mål, som tilhængerne gerne vil opnå med indførelsen af ydelsen.

For det første ønsker de sig frihed for den enkelte borger. For det andet en større lighed i fordelingen af samfundets goder. Og for det tredje en øget tryghed i livet. Den historiekyndige vil bemærke, at disse tre mål er stort set identiske med den store borgerlige franske revolutions slagord om frihed, lighed og broderskab i 1789 - især hvis broderskab oversættes med solidaritet.

I den litteratur om borgerløn, jeg har set, understreges det, at borgerlønsydelsen skal tildeles alle Danmarks statsborgere over 15 år samt andre med lovlig opholdstilladelse. Dette såkaldte universalitetskrav fremføres desværre uden argumentation.

Måske forekommer kravet for forfatterne selvindlysende på linje med Den Franske Revolutions tre krav, som gælder mænd såvel som kvinder, hvide såvel som sorte samt frie borgere såvel som slaver. Men borgerløn bør ikke være en universel ret for alle landets borgere - især ikke for overklassen.

Prekariatet

Den økonomisk-politiske begrundelse for det er, at borgerløn af en væsentlig størrelse bidrager til et markant højere skattetryk, som store dele af befolkningen ikke finder rimeligt.

Derudover mener jeg personligt, at høj grad af økonomisk lighed er bedst for alle, bortset fra de rigeste. Men djæveln ligger i detaljen. Lad mig forklare.

I det danske samfund, som vi kender det i dag, har alle borgere ret til gratis folkeskoleundervisning, ret til gratis sundhedsydelse og ret til folkepensionens mindsteydelse. Hvorfor så ikke en ret for alle til en basal borgerløn? Disse tre nævnte universelle ydelser - altså eksempelvis gratis skolegang, adgang til sundhedsydelse eller almindelig folkepension - har en dobbelt begrundelse: Dels en, der argumenterer for, at hvis samfundsøkonomien skal køre rundt, så kræver det, at kernearbejderne skal være velkvalificerede - altså uddannede.

Derudover skal de ikke afledes fra det centrale i deres tilværelse, nemlig at være til rådighed hver dag i deres arbejdsduelige liv fra 20 til 70 år. Dette forudsætter, at de ikke skal passe syge eller gamle slægtninge - derfor pensionen.

Dels er der en anden begrundelse, der går ud på, at disse kernearbejdere kun fungerer tilfredsstillende, hvis de oplever retfærdighed. Når de skal stå til rådighed fuldt ud, så skal der også være uddannelse og omsorg for deres børn, sundhedsydelse for dem selv samt omsorg for deres gamle forældre og andre slægtninge.

Også løsarbejderne - eller prekariatet for at tale nudansk - har krav på disse goder, selv om de netop kun skal være til rådighed, når der er sæsonmæssig eller tilsvarende efterspørgsel efter deres arbejdskraft (julemænd, frugtplukkere, vikarer, hjælpelærere på universiteter med videre). De generer ikke kernearbejdskraftens evne til at være velfungerende. Hvis de skal have hjælp fra det offentlige til at opretholde tilværelsen, så er det ud fra en samfundsopretholdende tankegang nærmest for at hindre kriminalitet og sædernes forfald.

Disse argumenter for hjælp til de svageste grupper i samfundet er bestemt relevante ud fra såvel økonomiske funktionskrav som ud fra retfærdighedsovervejelser - i hvert fald, når det kommer til retten til undervisning, sygehjælp og pension. Men de er ikke en argumentation for en universel borgerløn, som i stedet vil komme til at fungere som subsidier til middelklassen og overklassen.

Borgerløn kun til de fattigste

Efter min mening er universaliteten i ideen om borgerløn en version af den traditionelle socialdemokratiske strategi med at få middelklassen til at slutte op om den almene universelle velfærdsstat à la den nordiske ved også at tildele den goderne. Selvfølgelig mod at den også skal bidrage til at betale for borgerlønnen gennem skatten. Selv om dette argument har en vis gyldighed, så er der også nogle grænser, især fordi alle borgere har såvel individuelle som kollektive behov.

Det skal indrømmes, at mit forslag om hjælp målrettet de fattigere befolkningsgrupper har en tendens til at blive af forholdsvis lav standard, fordi de mere velstående borgere i samfundet jo nu ikke vil have en egeninteresse i dens niveau.

Men denne risiko er til at leve med, især når vi ved, at der er store krav fra infrastrukturområder som jernbaner eller uddannelsesbehov og velfærd til børn og ældre, som efter min opfattelse er langt vigtigere at tilfredsstille end at give borgerløn til de rige i samfundet.

Mit råd til tilhængerne af borgerløn vil derfor være at opgive universalitetskravet og lade borgerlønnen tilfalde de 25-30 procent fattigste. Hvis de glider ud af fattigdomsniveauet, for eksempel fordi studerende bliver færdiguddannet og opnår høje indkomster, så fjernes borgerlønnen fra disse personer. Så kan vi snakke om sagerne.

Bilag 2. Blüdikow, Bent. ”KOMMENTAR: Vi har en forbandet pligt til at råbe op, hver gang de historiske film misbruger historien”. Berlingske 19. januar 2018, 3. sektion side 9.

KOMMENTAR: Vi har en forbandet pligt til at råbe op, hver gang de historiske film misbruger historien

Af Bent Blüdnikow

Gå i biografen eller tænd for fjernsynet, og så vil vikinger myrde folk, og soldater fra Anden Verdenskrig vil kæmpe mod deres egne. Historie er »in« som aldrig før, men er disse film og TV-serier autentiske i deres historiefortælling? Ofte ikke, og vi bør kritisere dem for det, selv om det nok ikke hjælper. Det vrirler med TV-serier og film, der tager udgangspunkt i historiske begivenheder. Film som »Dunkirk« (2017), »Churchill« (2017) og Steven Spielbergs nye »The Post« er blot de seneste, der giver sig ud for at være autentiske dramaer om fortiden.

Og på Netflix og HBO kan man se vikinger vælte sig i blod og sex, romerne, der erobrer England, og en genskabelse af dronning Elizabeths liv i serien »The Crown.« Det er jo herligt, men man kan altid stille det banale spørgsmål, om det nu virkelig er den historiske »sandhed«, der beskrives. Selvfølgelig er det ikke det, og det er sådan set hul i hovedet at spørge om det, og alligevel er vi nødsaget til at gøre det. Det er jo medierne, der nu i højere grad end historikerne skaber den historiske bevidsthed.

Den prisbelønnede kommentator Peggy Noonan, der var taleskriver for præsident Ronald Reagan, hidser sig i en kommentar i Wall Street Journal gevaldigt op over både »The Crown« og »The Post« om Watergate-sagen. Hun skriver, at de er langt fra nogen historisk »sandhed«. Hun bemærker, at »The Crown« er præget af en billig historisk bevidstløshed. Serien er smuk, erkender hun, men dens formidling af den faktuelle historie er langt ude og skødesløs. Hun peger på, at premierminister Harold Macmillan er skildret som en gusten skurk og en listig væsel. I virkeligheden var han humanistisk og modig, skriver Noonan.

Man mindes den danske tv-serie »1864«, der skildrede den begavede konseilpræsident D. G. Monrad som en lallende idiot. Da Macmillan var minister, forsøgte han overhovedet ikke, som Tv-serien påstår, at kuppe premierminister Anthony Eden under Suez-krisen, og han kaldte ikke Eden for en løgner under et kabinetsmøde. Han var ikke nedladende, når han som premierminister ugentligt mødte dronning Elizabeth, som Tv-serien ellers påstår, for Eden respekterede i høj grad dronningen. Og når »The Crown« skildrer J. F. Kennedy og Jacqueline Kennedy, er det meste også forkert, skriver Noonan. J. F. Kennedy var ikke sur på Jacqueline over hendes succes med offentligheden i Paris, som det skildres i serien. I »The Crown« påstås det, at J. F. Kennedy i raseri over hustruens succes drak sig fuld og kastede ting efter hende.

Det er det rene fup og løgn, skriver Peggy Noonan. Om »The Post« skriver hun, at Richard Nixon selvfølgelig er filmens skurk, men at han i virkeligheden var historiens helt. Det var Nixon, der afsluttede Vietnamkrigen, og han startede den ikke. Da han ville forhindre Pentagondokumenterne om den amerikanske krigsførelse i at blive publiceret, var det ikke for at beskytte sig selv, men for at beskytte sine politiske modstandere, herunder demokraten Lyndon B. Johnson. Men det passer kun alt for godt i en venstrefløjsfortælling at gøre republikaneren Nixon til skurken og journalisterne til helte.

Hvorfor betyder alt dette noget? Fordi vi mister historiens autenticitet, og i en verden, der i stadig stigende grad fiktioniseres, mister vi fornemmelsen af vor historie og identitet. Vi kender kun alt for godt danske film, der bevæget af politiske motiver giver os forvrænget historie.

I Martin Zandvliets film »Under sandet« (2015) havde han af politiske årsager gjort de tyske soldater, der søgte efter miner i Jylland, til uskyldsrene drenge og danske officerer til kynikere og sadister. Det meste i filmen var løgn og fup i et antinationalistisk 1968-kampråb. Flot film, men fuphistorie.

Jamen, er der noget at gøre, eller vil disse film og Tv-serier uden modstand erstatte historikernes møjsommelige arbejde med at rekonstruere fortiden? Den danske historiker Erik Arup (1852- 1934) sagde, at historieskrivning handler om at digte over »kendsgerningene«, som kilderne giver os, og ikke digte imod dem. Film og Tv-serier bliver sjældent bedre, når der digtes imod kilderne, for de fleste historier har nok brændstof i sig, hvis man holder sig nogenlunde til, hvad vi ved fra kilderne. Problemet er, som Noonan skriver, at der udvises for stor skødesløshed med de historiske kilder, og

stoffet misbruges af politiske årsager. Det har vi en forbandet pligt til at råbe op, hver gang det sker, selv om det sandsynligvis ikke hjælper.